

Aan College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Maassluis&W Postbus 55
Cc Gemeenteraad 3140 AB Maassluis

T 010 – 593 1905
E samenlevingszaken@maassluis.nl
I www.maassluis.nl/zorg-en-welzijn

Van Adviesraad Samenlevingszaken
Contactpersoon: Gijs van Leeuwen

Met medewerking van: Thea Saktoe, Henk Zwaneveld, Jan Spoor, Jannie van der Kruk en Joke Cats

Datum

Bijlage(n)

Advies over “Werk en inkomen Jongeren in Maassluis”

Inhoud

1. Aanleiding
2. Onderzoek
3. Conclusies
4. Aanbevelingen

1. Aanleiding

De regelgeving ten aanzien van arbeid en inkomen is sterk in beweging. De mogelijkheden die de gemeente heeft om het vinden van werk te ondersteunen worden minder. Ook de mogelijkheden om hen die geen inkomen hebben bij te staan in hun levensonderhoud worden beperkt.

Dit was voor de Adviesraad Samenlevingszaken aanleiding om dit onderwerp nader te verkennen, zich er op te bezinnen en aandacht te vragen van het gemeentebestuur voor deze ontwikkelingen en dan met name gericht op jongeren.

2. Onderzoek

Een werkgroep van 6 personen uit de Adviesraad en de deskundigenpool heeft dit advies voorbereid. Daartoe zijn in enkele sessies de veranderingen in de regelgeving bekeken en is nagegaan wat de consequenties zouden kunnen zijn van deze veranderingen met name voor jongeren. Dit advies is gericht op de situatie bij jongeren. Zij staan immers aan het begin van hun beroepsleven. Een goede start op jonge leeftijd kan frustraties voorkomen en heeft tevens het beste rendement.

2.1 Over welke groep spreken we?

Van de totale bevolking van Maassluis van ongeveer 32000 personen heeft ongeveer 5,5 duizend de leeftijd van 15 tot 25 jaar. Een flink gedeelte van deze jongeren is nog studierend, een flink gedeelte werkt en een gedeelte zou wel willen werken doch is werkzoekend.

Maassluis: aantal ingeschreven niet-werkende werkzoekenden naar leeftijd

peildatum	totaal	15-26 jaar	27-44 jaar	45-64 jaar	onbekend
2010 januari	909	102	396	411	-
februari	960	111	415	434	-
maart	996	124	429	443	-
april	990	122	425	443	-
mei	964	124	410	430	-
juni	960	121	414	425	-
juli	970	120	435	415	-
augustus	958	120	417	421	-
september	964	122	402	440	-
oktober	978	130	397	451	-
november	1.013	140	418	455	-
december	1.039	146	430	463	-
2011 januari	1.046	155	420	471	-
februari	1.083	162	439	482	-
maart	1.096	173	434	489	-
april	1.029	159	398	472	-
mei	990	122	408	460	-
juni	950	116	374	460	-
juli	938	114	381	443	-
augustus	905	98	365	442	0
september	922	111	370	441	0
oktober	932	105	382	445	0
november	961	116	391	454	0

Bron: UWV WERKbedrijf

Het aantal jongere werkzoekenden in Maassluis ligt op ruim 100. In de loop van 2010 nam het toe om na maart 2011 weer af te nemen.

Een belangrijk deel van de werkzoekenden voorziet in hun levensonderhoud door een uitkering. Dit kan een werkloosheidsuitkering zijn doch bij iets meer dan de helft van de jongere werkzoekenden is het een bijstandsuitkering. Bij de jongeren die een bijstandsuitkering krijgen gaat het in gelijke mate om jongens en meisjes. Het gaat dubbel zo vaak om jongeren met een niet-Nederlandse etnische achtergrond dan om jongeren met een Nederlandse etnische achtergrond. In een kwart van de gevallen gaat het om een alleenstaande ouder.

Bij de vermindering van het aantal werkzoekenden vanaf april vorig jaar is er een samenhang met een project "Activering jongerenbestand Maassluis" dat in het voorjaar van 2011 startte en wat er met name op was gericht om jongeren te laten uitstromen uit een uitkeringssituatie. Hieruit blijkt dus duidelijk dat het loont om dergelijke projecten uit te voeren.

2.2 Wijzigingen in regelgeving en beleid die van invloed kunnen zijn op de situatie van jongeren van 16 t/m 26 jaar die werk zoeken en/of van een uitkering afhankelijk zijn

2.2.1 Voorzieningen voor jongeren

1. De Wet Investeren in Jongeren en Wet Werk en Bijstand

In het kader van de Wet Investeren in Jongeren (WIJ), die op 1 oktober 2009 werd ingevoerd en die per 1 januari 2012 opgaat in de Wet Werk en Bijstand, zijn voor jongeren de volgende voorzieningen beschikbaar:

Jongeren dienen te leren of te werken:

- Zij kunnen een leeraanbod krijgen, zodat ze weer naar school gaan. Zij kunnen dan een uitkering krijgen ter hoogte van een bijstandsuitkering.
- Zij kunnen een uitkering krijgen doch dienen wel te werken.
- In het kader van de Wet werk en Bijstand is jaarlijks een bedrag beschikbaar voor uitvoering en reïntegratie.

2. De Wet Wajong

In het kader van de wet Wajong krijgen jongeren met een arbeidshandicap een uitkering tot 75% van het wettelijk minimumloon.

3. De WSW

Er komen weinig jongeren in aanmerking voor de WSW.

2.2.2 Veranderingen in de voorzieningen voor jongeren

1. In de Wet Werk en Bijstand worden per 1 januari 2012 de volgende veranderingen aangebracht die van invloed zijn op de situatie bij jongeren:

- De WIJ wordt afgeschaft. De jongeren die een voorziening hadden in het kader van de WIJ blijven hun voorziening vooreerst nog houden, doch vóór 1 juli wordt beoordeeld of ze nog voor een voorziening in aanmerking komen volgens de criteria van de Wet Werk en Bijstand.
- De jongere dient, alvorens hij voor een uitkering in aanmerking kan komen, aantoonbare inspanning te hebben gepleegd van het zoeken naar werk of naar een school.
- Indien een jongere een bijstandsuitkering aanvraagt geldt een zoekperiode van 1 maand. Indien hij aan de criteria voldoet krijgt hij vervolgens met terugwerkende kracht een bijstandsuitkering.
- De Sociale Dienst kan een tegenprestatie vragen voor de bijstand.
- Op 1 Januari 2012 gaat een huishoudinkomenstoets en middelentoets gelden: per gezin komt er in principe slechts één bijstandsuitkering. Voor op 31 december 2011 bestaande gevallen gaat de gezinsuitkering in op 1 juli 2012.
- Iemand met een bijstandsuitkering jonger dan 65 jaar mag slechts 4 weken per jaar naar het buitenland.
- Alleenstaande ouders van 27 jaar en ouder met jonge kinderen kunnen onder voorwaarden een ontheffing van de sollicitatieplicht krijgen voor maximaal 5 jaar (was zes jaar). Ook jongere alleenstaande ouders met jonge kinderen kunnen een ontheffing van de sollicitatieplicht krijgen.
- Vanaf 2012 mogen gemeentes geen speciale regelingen toepassen voor bijstandsgerechtigden boven de 110% van de bijstandsnorm.

2. Veranderingen in de WAJONG

- Vanaf 1 januari 2013 worden 2 groepen arbeidsgehandicapten onderscheiden: zij die volledig arbeidsgehandicapt zijn. Zij blijven onder de WAJONG vallen en blijven een uitkering van 75% van het wettelijk minimumloon houden. En zij, die voor een deel arbeidsgehandicapt zijn. Zij gaan onder de Wet Werk en Bijstand (in (2014 Wet Werken

naar Vermogen) vallen en krijgen te maken met de regels die daar gelden (zoals de huishoudinkomendoets). Het UWV zal dit onderscheid gaan maken.

- Voor bestaande gevallen is er een overgangsregime, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen gevallen die vóór 31 december 2011 zijn ontstaan en zij die in 2012 een uitkering kregen.
- Nu kunnen Wajongers, die werken, loonaanvulling krijgen tot maximaal het minimumloon. Dat zal straks op bijstandsniveau zijn.
- Gedeeltelijk arbeidsongeschikten worden zoveel mogelijk aan de slag geholpen bij reguliere werkgevers, via loondispensatie. De groep die begeleiding krijgt wordt beperkt tot de meest kwetsbare groepen. De anderen moeten zelf aan werk zien te komen.
- Invoering loondispensatie: er komt een aanvulling van het loon om de arbeidshandicap te compenseren.

3. Veranderingen in de WSW

- Vanaf 1 januari 2013 worden de criteria om in aanmerking te kunnen komen voor werk op een sociale werkplaats aanmerkelijk strikter: alleen personen die geen kansen hebben op de arbeidsmarkt en alleen beschut werk kunnen verrichten, komen nog in aanmerking. Naar verwachting zal 2/3 van alle arbeidsplaatsen op termijn afvallen. Dit zal geleidelijk zijn beslag krijgen, “oude gevallen” behouden hun rechten.
- De hoogte van de uitkering in het kader van de WSW wordt voor nieuwe gevallen lager dan voorheen.

4. Op de hoeveelheid financiële middelen die het Rijk beschikbaar stelt aan gemeentes voor uitvoering van de wetten die uitmonden in de Wet Werken naar Vermogen bezuinigt het kabinet Rutte 1,8 miljard euro. De subsidie op de WSW krimpt over een periode van 5 jaar met 18%. De reïntegratiebudgetten van de WWB krimpen fors.

2.2.3 Risico's en effecten van de veranderingen in de voorzieningen voor jongeren

Ad 1. Wet Werk en Bijstand

- de verandering in het gezinscriterium om voor bijstand in aanmerking te komen (de huishoudinkomendoets) zal tot effect hebben dat het aantal uitkeringen vermindert of de hoogte van de uitkering lager wordt. Sommige jongeren die nu nog een bijstandsuitkering hebben zullen deze zien vervallen of kleiner worden doordat andere gezinsleden inkomen hebben of een uitkering.
- Ook zullen ouderen, die een uitkering hebben en die een gezin hebben waar jongeren bij zijn die geen opleiding volgen en niet werken, te horen gaan krijgen dat deze jongere aantoonbaar inspanning dient te hebben gepleegd om aan werk te komen. Deze jongeren zullen dus een grotere druk gaan voelen op zoek te gaan naar werk.

Ad 2. Wet Wajong

- Sommige jongeren, die onder de huidige regels voor een Wajong-uitkering in aanmerking zouden komen, zullen onder de WWNV niet voor een uitkering in aanmerking komen en sommigen krijgen een lagere uitkering omdat de “huishoudinkomendoets” geldt. Een reden is ook dat in de WWNV de hoogte van de uitkering lager is dan in de Wajong. Sommige gehandicapten die wel enig arbeidsvermogen hebben zullen ondersteuning nodig hebben om een baan te vinden doch op welke wijze dit vorm krijgt moet nog worden uitgewerkt in een gemeentelijke verordening.

Ad 3. WsW

- Sommige jongeren die onder de huidige regels een indicatie zouden krijgen voor werk op een sociale werkplaats zullen door de striktere criteria voor een indicatie niet langer voor een plaats in de sociale werkvoorziening in aanmerking komen.

Ad 4. Hoeveelheid middelen voor uitvoering sociale wetten

- De gemeentes krijgen er een reeks taken en klanten bij. Dit zal extra capaciteit vergen bij de gemeentes. Bij UWV komen minder taken. De hoeveelheid middelen, die voor uitvoering aan de gemeente ter beschikking wordt gesteld door het Rijk, groeit niet in evenredigheid met de toename van het aantal taken.

2.2.4 Gemeentelijk beleid

Bij politieke partijen en in het gemeentelijke beleid van Maassluis is reeds aandacht voor de problematiek van jongeren zonder werk. Zo is in 2011 het project “Activering jongerenbestand” uitgevoerd waardoor een flink aantal jongeren is uitgestroomd uit het uitkeringsbestand. Sommigen dreigen echter weer terug te stromen en of zijn weer in het bestand opgenomen. In samenwerking met Dukdalf wordt in een vervolgactiviteit geprobeerd de jongeren strak en eenduidig te volgen. Zaak daarbij is om arbeidsritme en motivatie te versterken.

Te verwachten valt dat de komende tijd door het flinke aantal wijzigingen in de regelgeving het bestand dat geen beroep op een regeling kan doen zal toenemen. De vraag is of er mogelijkheden zijn dat meer jongeren aan werk komen.

In de gedachten van de Adviesraad zijn er mogelijkheden om te komen tot een planmatige aanpak, waarbij verschillende acties op elkaar afgestemd kunnen worden. Het gaat zowel om acties aan de vraagkant naar personeel als om acties aan de aanbodskant.

Aan de vraagkant zal Maassluis gebruik kunnen maken van zijn sterke punten. Dat is allereerst de ligging in een regio met veel werkgelegenheid. Van heinde en verre komen werknemers uit andere landen hier naar toe en vinden werk in de omgeving van Maassluis. Dit betekent ook dat werkzoekenden uit Maassluis zich heel goed moeten oriënteren op dit aanbod en de gemeente na kan gaan of er plaatsen bij zijn die door Maassluise werkzoekenden bezet kunnen worden. Maassluis beschikt ook over voorbereidende trajecten, zoals inburgering en training. Samenwerking op deze terreinen met buurgemeenten ligt voor de hand, mede omdat het merendeel van de Maassluise beroepsbevolking buiten de gemeente werkt en omdat de arbeidsmarkt geen lokale maar een regionale markt is. De samenwerking van Maassluis met Vlaardingen en Schiedam zal ook op dit punt perspectief kunnen bieden.

Daarnaast zal Maassluis ook zelf alles in het werk moeten stellen om de werkgelegenheid in Maassluis te bevorderen door het ondernemingsklimaat te verbeteren. Ook is het advies intensief aandacht te besteden aan vestigingsmogelijkheden voor ondernemers en instellingen. Intensief contact met lokale ondernemers om te zien welke behoefte men heeft aan personeel kan mogelijk eveneens bijdragen aan extra arbeidsplaatsen. Daarbij kan ook gewezen worden op de afspraak die in 2011 is gemaakt tussen regering en VNO-NCW waarbij is overeengekomen dat de werkgevers de komende jaren 5000 werkervaringsplekken extra inrichten voor jongeren met een handicap.

Ook de aanbodskant van werknemers vraagt aandacht. Bij jongeren zal van jongs af aan beter duidelijk moeten zijn dat ze later zelf in hun levensonderhoud dienen te voorzien. De ervaring leert voorts dat sommige jongeren schulden hebben en weinig spaarzaam zijn. Jongeren dienen meer gewezen te worden op de risico's van deze levenswijze. Bekend is voorts dat uitval uit het beroepsonderwijs de mogelijkheden op het vinden van werk beperkt. Hier ligt een belangrijke verantwoordelijkheid voor ouders en scholen, er is blijvende aandacht nodig om schooluitval te voorkomen. Voor jongeren zonder werk kan het mogelijk behulpzaam zijn als ze samen met hun ouders worden benaderd door de gemeente om van de kant van de gemeente aan te geven wat de verantwoordelijkheden van eenieder zijn en waar de gemeente kan helpen en waar niet. Door het project “Activering jongerenbestand” is in 2011 een flink aantal jongeren uit het uitkeringsbestand gekomen. Hieruit blijkt dat door intensief volgen en door flinke druk resultaten te bereiken zijn.

De klantmanagers die de gerechtigden op een uitkering kennen, kunnen ook hier een voorlichtende en begeleidende rol spelen en zullen de nodige ruimte moeten hebben om op de diverse situaties in te spelen, waarbij steeds het doel is dat de jongere zo snel als mogelijk is in zijn bestaan kan voorzien zonder een uitkering.

3. Conclusies

De komende tijd verandert een aantal sociale wetten. Hierdoor zullen meer mensen zelf in hun levensonderhoud moeten voorzien en zal men minder een beroep op een uitkering kunnen doen.

In het gemeentelijke beleid zal alles in het werk moeten worden gesteld mensen te helpen een baan te vinden. De Adviesraad adviseert om daarbij blijvend extra aandacht te besteden aan jongeren, omdat zij aan het begin van hun loopbaan staan, een goede start frustraties kan voorkomen en het rendement bij deze groep in principe het grootst is.

Maassluis ligt in een regio met veel werkgelegenheid, dus in principe zijn er veel kansen.

4. Aanbevelingen

De Adviesraad Samenlevingszaken komt tot de aanbeveling dat de gemeente een actieplan gaat maken voor een permanente aanpak van jeugdwerkloosheid in Maassluis, waarbij de volgende suggesties een plaats zouden kunnen krijgen:

- De Adviesraad beveelt aan om veel aandacht te besteden aan de wijzigingen in de sociale regelgeving en de effecten die dit kan hebben op jongeren die voor hun bestaan afhankelijk zijn van een uitkering; betrokkenen zullen tijdig en op een aansprekende wijze geïnformeerd dienen te worden over wat er allemaal verandert.
- De Adviesraad beveelt aan om in samenwerking met buurgemeenten acties te ondernemen om de werkzoekenden kennis te laten maken met de mogelijkheden op de regionale arbeidsmarkt.
- Het zal zaak zijn om goed aandacht te besteden aan het locale ondernemersklimaat en de vestigingsmogelijkheden van bedrijven en instellingen met het doel dat de werkgelegenheid in Maassluis toe neemt.
- Anderzijds zullen uitkeringsgerechtigden en met name jongeren werk moeten zoeken. De gemeente kan daarbij behulpzaam zijn door intensieve begeleiding en training.
- De adviesraad beveelt aan ouders samen met hun niet-werkende jongeren bij elkaar roepen om toe te lichten welke mogelijkheden de gemeente heeft in de begeleiding bij het vinden van werk en te horen wat de ouders en hun niet-werkende jongeren willen en kunnen. Daarbij zou ook aandacht besteed kunnen worden aan de betekenis voor jongeren van het afmaken van een opleiding en het voorkomen van schulden.